

Súd: Okresný súd Bratislava IV
Spisová značka: 9C/326/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1413212767
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tatiana Poláková
ECLI: ECLI:SK:OSBA4:2014:1413212767.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV samosudkyňou JUDr. Tatianou Polákovou v právnej veci navrhovateľa: Dopravný podnik Bratislava, a.s., Olejkárska č. 1, Bratislava, IČO: 00 492 736, zastúpený: JUDr. Vladimír Kán, advokát, Advokátska kancelária ECKER-KÁN & partners, Námestie Martina Benku 9-C1, proti odporcovi: U. M., bytom M. P. XX, Bratislava o zaplatenie sumy 50,50 EUR s príslušenstvom takto

rozhodol:

Návrh sa zamieťa.

Odporcovi sa náhrada trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Navrhovateľ sa návrhom na začatie konania doručeným súdu dňa 11.07.2013 domáhal zaviazat' odporcu na zaplatenie sumy 50,50 EUR s príslušenstvom z dôvodu, že odporca sa v dopravnom prostriedku navrhovateľa nepreukázal na výzvu kontrolného orgánu platným cestovným lístkom. Navrhovateľ zároveň žiadal, aby súd rozhodol vo veci platobným rozkazom.

Súd na základe ustanovenia § 172 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len "O.s.p.") vydal platobný rozkaz č. k. 30Ro/2088/2013-7 zo dňa 11.09.2013, ktorým odporcu zaviazal k zaplateniu uvedenej sumy s príslušenstvom. Nakoľko sa platobný rozkaz nepodarilo doručiť odporcovi do vlastných rúk, súd ho uznesením č. k. 9C/326/2013-13 zo dňa 04.12.2013 zrušil.

Podľa § 200ea ods. 1 O.s.p. ak v priebehu konania dosiahne predmet konania sumu 1 000 eur, od toho okamihu, ide o drobný spor.

Podľa § 156 ods. 1 prvá veta O.s.p. rozsudok sa vyhlasuje vždy verejne; vyhlasuje ho predseda senátu alebo samosudca v mene Slovenskej republiky.

Podľa § 156 ods. 3 O.s.p. vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením.

Podľa § 115a ods. 2 O.s.p. pojednávanie nie je potrebné nariaďovať ani v drobných sporoch.

Podľa § 200ea ods. 1 O.s.p. predmetná právna vec je drobným sporom, preto súd podľa § 115a ods. 2 O.s.p. nenariaďoval vo veci pojednávanie a oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu. Právny zástupca navrhovateľa ani odporca sa na verejné vyhlásenie rozsudku nedostavili. Odporca si návrh, ako aj výzvu na vyjadrenie a poučenie prevzal dňa 05.03.2014.

Súd vo veci vykonal dokazovanie oboznámením sa s hlásením o porušení tarifných a prepravných podmienok zo dňa 18.05.2011 vystavenom na meno odporcu, z ktorého zistil, že odporca v uvedený deň na linke MHD č. XX cestoval bez cestovného lístka a na výzvu revízora sa nepreukázal ani iným platným cestovným dokladom.

Podľa § 760 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len "OZ") zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.

Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 100 ods. 1 veta prvá OZ, právo sa premičľí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110).

Podľa § 108 OZ, práva z prepravy sa premičľujú za jeden rok s výnimkou práv na náhradu škody pri preprave osôb.

Podľa § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premičľania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Pojem spotrebiteľská zmluva možno vymedziť v širšom a užšom zmysle. Za spotrebiteľské zmluvy v širšom zmysle možno považovať akékoľvek zmluvy uzavierané medzi dodávateľom a spotrebiteľom, pri ktorých spotrebiteľ má možnosť ovplyvniť obsah zmlúv, na ktoré treba aplikovať príslušnú osobitnú úpravu podľa toho, o aký typ zmluvy ide. Spotrebiteľské zmluvy v užšom zmysle predstavujú osobitný typ zmlúv, pri ktorých spotrebiteľ nemá možnosť ovplyvňovať ich obsah, bez ohľadu na to, podľa akého právneho predpisu sa zmluva uzavrela, a na ktoré treba aplikovať predovšetkým úpravu o neprijateľných podmienkach, ako aj príslušnú osobitnú úpravu podľa toho, o aký typ zmluvy ide.

Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným typom zmluvy (aj keď je v Občianskom zákonníku pomenovaná), ale možno ju označiť ako druh zmluvy, pre ktorú najmä Občiansky zákonník, ale aj iné právne predpisy, ustanovujú osobitné podmienky a určujú, aké náležitosti zmluva musí obsahovať a naopak, ktoré v nej nesmú byť (neprijateľné podmienky) na ochranu tzv. slabšej zmluvnej strany. Úprava spotrebiteľskej zmluvy tvorí právny základ ochrany spotrebiteľa v súkromno-právnych vzťahoch a je základným inštitútom spotrebiteľského práva. Charakter spotrebiteľskej zmluvy môže mať zmluva kúpna, zmluva o dielo, poisťná zmluva, zmluva o obstaraní zájazdu, lízingová zmluva, (zmluva o úvere), zmluva o dodávke plynu elektriny, o pripojení a ďalšie. Charakter spotrebiteľskej zmluvy môžu mať aj zmluvy uzatvárané podľa Obchodného zákonníka ako aj ďalších osobitných predpisov. Spotrebiteľská zmluva sa uzatvára medzi dodávateľom na strane jednej a spotrebiteľom na strane druhej. Dodávateľ je ten, ktorý pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom bude vždy osoba (fyzická či právnická), ktorá pri uzatváraní tejto zmluvy nekoná ako podnikateľ, teda osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti, pričom nie je rozhodujúce, či spotrebiteľ mal možnosť ovplyvniť obsah zmluvy.

Navrhovateľ si v konaní uplatňuje nárok na zaplatenie cestovného vo výške 0,50 eura a úhrady vo výške 50,- eur za nepreukázanie sa platným cestovným lístkom, ktorú si navrhovateľ môže uplatniť do výšky stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav. Právny vzťah medzi účastníkmi konania bol založený zmluvou o preprave osôb podľa ust. § 760 OZ. Ustanovenie § 760 OZ presnejšie nevyveduje formu a spôsob uzavretia zmluvy o preprave osoby. Ide o neformálnu zmluvu, ktorá

sa môže uzavrieť rôznym spôsobom (napr. zakúpením cestovného lístka, vstupom do dopravného prostriedku, znehodnotením cestovného lístka pri vstupe do dopravného prostriedku, dohodou o určení miesta určenia dopravy a pod.). Nástupom odporcu do dopravného prostriedku navrhovateľa tak došlo ku konkludentnému uzatvoreniu zmluvy o preprave medzi účastníkmi konania v zmysle § 760 OZ a jeho zotrvaním v dopravnom prostriedku došlo aj priamo k využitiu služby poskytovanej dopravcom, ktorá je predmetom jeho obchodnej činnosti a za ktorú má nárok na primeranú odmenu, a to cestovné.

V súlade s pojmovým vymedzením spotrebiteľských zmlúv legislatívne vyjadreným v ustanovení § 52 OZ, je potrebné prepravnú zmluvu v prejednávanej veci považovať za spotrebiteľskú zmluvu, v ktorej navrhovateľ koná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti, preto je potrebné ho v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka považovať za dodávateľa; odporca ako fyzická osoba nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, preto je potrebné považovať ho v zmysle § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka za spotrebiteľa a predmetnú zmluvu o preprave posúdiť ako spotrebiteľskú zmluvu. V prospech takéhoto výkladu svedčí tiež skutočnosť, že podrobnosti o právach a povinnostiach účastníkov zmluvy o preprave osôb sú upravené v prepravných poriadkoch, ktoré vypracúvajú jednotliví dopravcovia na základe všeobecne záväzných právnych predpisov, čím vlastne dopĺňujú všeobecnú úpravu v Občianskom zákonníku. Prepravný poriadok, ktorý dopravca zverejňuje spravidla v dopravnom prostriedku, prípadne na miestach na to vhodných (napr. jednotlivé zastávky dopravného prostriedku a pod.) je definovaný ako súčasť návrhu na uzavretie prepravnej zmluvy. To znamená, že cestujúci sa síce môžu s prepravným poriadkom oboznámiť, avšak ho nemôžu ovplyvniť.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že odporca cestoval v dopravnom prostriedku navrhovateľa bez platného cestovného lístka dňa 18.05.2011. Navrhovateľ si návrhom podaným na súde dňa 11.07.2013 voči odporcovi uplatnil nároky z prepravy na zaplatenie cestovného vo výške 0,50 eura a úhrady vo výške 50,- eur za nepreukázanie sa platným cestovným lístkom, ktorú si navrhovateľ môže uplatniť do výšky stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav. Odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvýkrát, teda odo dňa nasledujúceho po tom, kedy odporca cestoval v dopravnom prostriedku navrhovateľa bez platného cestovného lístka (19.05.2011), mohol navrhovateľ podať návrh na súd pre porušenie prepravného poriadku zo strany odporcu. Posledný deň premlčacej lehoty pripadol na 19.05.2012, čo je však sobota, premlčacia lehota tak uplynula najbližší pracovný deň - pondelok 21.05.2012. Navrhovateľ svoje právo uplatnil v súdnom konaní dňa 11.07.2013, teda ho nevykonal v lehote určenej v ust. § 108 OZ, v ktorom je stanovená jednoročná premlčacia doba na uplatnenie práva z prepravy. Vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy o preprave a povinnosť súdu v zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov prihliadať ex offo na premlčanie nároku navrhovateľa zo spotrebiteľskej zmluvy, neostávalo súdu iné, než návrh navrhovateľa zamietnuť.

Nakoľko obidva navrhovateľom uplatnené nároky, konkrétne nárok na zaplatenie cestovného, ako i úhrady až do výšky stonásobku základného cestovného bez príplatkov a zliav, majú rovnaký právny základ spočívajúci v porušení podmienok z konkludentne uzatvorenej zmluvy o preprave, je potrebné aplikovať ustanovenie § 108 OZ, zaoberajúce sa premlčaním práv z prepravy, na oba tieto nároky. Na základe uvedeného tak obidva nároky vznikli súčasne, porušením zmluvy o preprave osôb v MHD, a preto jednoročná premlčacia doba začína plynúť súčasne, dňom 19.05.2011.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p. tak, že v konaní úspešnému odporcovi ich náhradu nepriznal, nakoľko mu v konaní žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Bratislave prostredníctvom Okresného súdu Bratislava IV.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, musí byť podpísané a datované (§ 42 ods. 3 O.s.p.). V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O. s. p.).